

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Helyi és szerkesztő: Rudnyánszky Gyula.	Kiadó laptulajdonos: C s z l ó J ó z s e f.	Egy példány ára 4 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon
Melyben: Negyedévre	3 korona.			
Melyben: Évi	12 „			
Melyben: Negyedévre	5 „			
Melyben: Évi	20 „			

Szárazság.

Tikkasztó melegben, felhőtlen ég alatt közeledik vége felé az aratás. Igaz lett az idén az a közmondás, hogy a baj nem jár egyedül. Tavaszi reményeinkben megcsalódtunk; a száraz tavasz elvitte termésünk jó negyed részét; a mi maradt, biz az gyenge közép termés és a most már három hete tartó aszály a takarmányhiány rémét idézi fel. Hogy mit jelent állattenyésztésünkre a takarmányhiány, már sokszor tapasztaltuk s a gazdák minden előrelátására, takarékos beosztására és mindenesetre áldozatára lesz szükség, hogy az állatállomány jelentékeny csökkenése ne álljon be a rossz takarmánytermés következtében.

A földmívelésügyi miniszter tegnap kiadott jelentésében kissé vigasztalni próbálja a gazdákat: hogy a magképződés jó, a buza acélos és meglepő sulyu s nagyban és egészben biztosítja az idei termés ez évi kenyérünket, sőt az utóbbi tíz esztendő átlagát tekintve, nem is a legrosszabb. Hát köszönet ezért a kis vigaszért is, mely legalább rokonszenvről és jóakaratról tanusko-

dik; de aligha nyújt ez kárpótlást azért a sok bajért, melyet az idei rendkívüli száraz tavasz és nyár a gazdáknak már okozott és félt, hogy még okozni fog.

Tetézi a szárazságokozta veszedelmeket az a sok tüzeset, melyről naponként jelentést kell tenni. Alig van község, tanya és gazdaság, a hol az aszály kezére ne járna annak az országos könnyelműségnek, mely a tüzzel való bánásban tapasztalható. Falvak pusztulnak el, a gabonaasztagok ezrivel esnek a vörös kakasnak martalékul, s a mit a vizes elemi csapás: eső, jégverés, áradás megkimélt, a tüzes elem tizedeli meg. Százazrekre, milliókra megy ez a kár is; s ha hozzávesszük ezt ahhoz a hiányhoz, mely termésünkben mutatkozik s esetleg állataink veszedelmében rejlik: nagy summa kerül ki, mint veszteség a nemzeti vagyonban és jövedelemben.

S ezt a veszteséget első sorban és legsúlyosabban a gazda érzi meg. Hát ezen a példán, az idei sanyaru esztendő gyakorlati példáján okuljanak azok, akik messzemenő gazdasági átalakulásokat akarnak ha marjában rögtönözni s a gazda bőrére szeretnének experimentálni. Egy két

ilyen inséges esztendő, a vele járó országos csapásokkal, tetézve kivitelemi nehézségekkel, vagy lehetetlen séggel s oly gazdasági válság szakadhat ránk, a melyet egy évtized alatt is nehéz lenne kiheverni.

Az idei bajokat is csak az eny hitheti, ha mezőgazdasági termé nyeinknek ára némi kárpótlást nyújt a terméshiányért. De legfőképpen arra kell gondot fordítanunk, hogy az állatállományt lehetőleg fentart suk, mert ez igen jelentékeny kivitelemi tényező. Ebből pénzünk leg inkább s erre a jövedelmi forrásra vagyunk legjobban ráutalva ma is, de a jövőben még inkább. A föld mívelésügyi kormány nagyon böl esen tette, a mikor a gazdasági egyesü etek révén külön füzetekben felhívta a gazdákat a védekezésre a takarmányhiány ellen. Olyan növé nyek közbeszurt termelését ajánlja a miniszter, a melyek tarlóba vetve tavasszal adnak termést, s így a zöldtakarmányozás kinyújtását vagy annak korai megkezdését, valamint a téli takarmány pótlását teszik lehetővé.

Elmondtuk ezeket itt, e helyen, mert ezeket a dolgokat is tartjuk legalább oly országos fontosságúak

Fürdők és nyaralóhelyek.

Azt a nagy nemzetgazdasági tőkét, mely a külföldieskedő magyarok révén hazánkra nézve elvész, nem annyira az idegen fürdők nyelik el, mint inkább a külföldi nyaralóhelyek. Igaz ugyan, hogy igen nagy számmal van magyarság az idegen földön, de ez részben ellensúlyoztatik azzal, hogy nálunk sem idegen már a külföldi fürdőző. Tencsén-Teplitzen igen nagy részt, Szliácson, Előpatakon, Mehádián tekintélyes számot tesz ki a külföldi, a Csorba-tó turistáinak pedig majdnem felét.

A kifelé törekvő magyar nyaralók száma azonban sokkal több, mint a külföldön fürdőző magyaroké. Fürdőre egy családból 1-3 tag megy, nyaralni azonban az egész család. Bécsujhelytől lefelé a legdélibb stájer határig minden falu tele van magyar nyaralókkal és ha már fürdőinket nem tudjuk egyhamar versenyképesé tenni és ezáltal itthon tartani külföldön fürdőző magyarjainkat, legalább hazai falvaikat emeljük arra a nivóra, mely a szerényebb igényű nyaralócsalád kívánalmainak megfelelő, de egy-

szersmind elengedhetetlen követelménye a vonzóerőnek. Ez nem olyan nehéz, nem volna nagyon költséges és regényes fekvésű, egészséges klímájú falvaink száza és száza emelkedhetnének rövid időn olyan tuskulánummá, a melyben már szívesen elnyaralunk!

Mindenekelőtt tisztázzuk a fogalmakat: Én nem sorolom a nyaralóhelyek közé — mint javításra szorulókat, — azon telepeket, amelyeket a kincstár létesített és jól is szerelt fel Felső-Magyarország erdős helyein, sem azon telepeket, melyek a főváros mellett széppé fejlődtek, mint például Mátyásföld, Almássy-telep, Klotild-telep és a kalázi család házak. Azért nem vesszük ezeket tekintetbe, mert ezekben azok nyaralnak a kiknek ott házuk van, míg ellenben Alsó-Ausztria és Stájerország falvait azok töltik meg nyaranta, a kiknek sehol sincs nyaralójuk, kénytelenek tehát bérelt lakást venni s mivel a hazai viszonyok nem kecsesítők, sőt sok tapasztalat nagyon is elijesztő, tehát ezen földnélküli Jánosok — köztük ur magam — keresnek a határon túl valami falvaeskát, a hol necsak a vadszélös házikó de a gazda is barátságosan fogadja őket.

Idehaza ugyanis főbaj nem a lakás hiányában, hanem a lakásadók és a szomszédok barátságatlan, szolgálatkészségét pénzért sem mutató, sőt ellenségesen viselkedő eljárásában fekszik! Szinte szégyellém sokszor, — nyaralóáldozat lévén Pest körüli több faluban — hogy magyar vagyok, mert véreim, a falusi magyarok, a hülyeségig menő érthetetlen viseletet tanúsították azzal szemben, a ki pénzt kínált nekik. Mint nagyon jellemző adatokat kell felsorolnom azt, hogy Budakesz és Maros-Verőce, Isaszegh és szomszédjaik dusan el vannak látva gyümölcsfákkal, de mi nyaralók mégis a fővárosból hordtunk évről-évre a gyümölcsöt ezen falvakban lakott családainknak, ha pedig szárnyast akartunk venni budakeszi háziasszonyunktól, akkor reggelenként utána kellett sétálnunk a fővárosba vivő országút feléig, mert otthon senmi áron sem adta el.

— De hisz mi megadjuk azt az árat, melyet maguk a fővárosban kapnak!

— Nem, nem adjuk.

— De hiszen oda be is csak eladni viszik!

— Igen ám, de ha itt kint eladjuk, akkor mit csinálunk Budapesten? . .

nak, mint azt az aszályt, mely a parlamentet most nyomorítja.

S ha szóvá tettük fentebb a mostani szárazság másik veszedelmét, a pusztító tüzeseteket, erre nézve is van mondanivalónk. Az a könnyelműség, a melyet a nép körében a gyufa és pipa dolgában tapasztalunk, szinte a bűnnel határos. Azoknak, a kik a néppel érintkeznek, kötelességük volna ezt a könnyelműséget fékezni s lehetőleg kiirtani. De a közigazgatás körében is alkalom nyílik a tűzveszedelem csökkentésére. Első sorban megfelelő szigor és ellenőrzés a tűzrendészet terén, másodsorban pedig a tűzoltósági intézmény fejlesztése. Mindkét téren sok a mulasztás, pedig elég példa van rá, hogy okosan és kellő erős szándékkal sok bajt meg lehet előzni s a tűz ellen való védekezésre a népet meg lehet nyerni.

Értesítők.

Három hét óta minden áldott nap hoz a posta egy nyaláb iskolai értesítőt a szerkesztőségbe. Legelőször megjönnek a helybeliek azután a vidékiek.

Juliusztól egész szeptemberig. A messze vidékről való értesítőket nem is lehessen tudni, mi címen kapjuk tulajdonképpen, de nem is keressük. Küldik, mert sokat nyomtak belőlük. Majd gyarapszik velük a könyvtár, ha pár esztendő múlva akad valaki, aki érdeklődik iránta, hogy a múlt évben kik tanultak görög pótlót Diesd-Szent-Mártonban, ott megtalálhatja.

Az érdeemes könyvecskék egy rakásra hányva egy sarokban várják az ő

emberüket, aki ért a nyelvükön, mert magának is pedagógia a kenyere. Az majd megvallatja őket és beszámol róluk, ha beköszön a holt-szezon, amit újságírói tolvaj-nyelven értesítő-szezonnak is tehet mondani.

Addig is azonban, míg eljő a szakember, a százszemű, „qui centum oculos habet” — addig is legyen szabad egy laikus embernek is böngészgetni az értesítőkből, Aki ugyan békét hágy minden tabelláris kimutatásnak, amibe annyi jó direktor öszül bele úgy nyár elején. S amit megszerkeszteni kin, nem gyönyörűség abba belekukkantani se. A manó bánja, hogy hány percent a tiszta jeles, hány a szekunda. Aki már kerasztül bukdácsolt az iskolán, az nem igen tud hinni a statisztikának, amit lekapar az ember, nem mindig azt találja alatta, amit vár.

De hát ha fogadtuk, álljuk is meg, ne sutor ultra crepidam! Maradjunk csak az értesítők elején, ez van szánva a szülőknek, meg a gyerekeknek. Azok a szép bevezető értékezések, melyek közérdekű dolgokról vannak írva, megérthető nyelven, hogy böles okulást merirhessen belőlük az értesítők publikuma.

No köszönöm szépen. Itt van mindjárt az első értesítőben egy negyven oldalas értekezés a kupszeletekről. Remekül van benne levezetve a hajtalék és mentelék elmélete; van benne sublimior mathesis, integrál-számítás és tele van tömködve az egész a gyökvonás jeleivel, mintha kaszás pókoknak a lábai volnának elültetve bennük. Hát ezt ne bántuk, mert a nagyapánk is ettől halt meg gyerekkorában.

Fölveszek egy másik értesítőt. Eb-

ben már dupla címe van az előljáró értekezésnek. Újságíró ember mindig nagyobb érdeklődéssel nézi meg az al-cimes dolgokat, mert azok bizonyosan szenzációk. Ez is az. A latin félig alszenvedő igékről. Alá téve távjelben: Verba semi deponentia. Ez bizonyosan a gyöngébbek kedvéért mondatik. Elég is ebből ennyi. A félig alszenvedő igékről csak hallani is egész szenvedés.

Fölnyitok nyole tiz értesítőt s megint csak becsukom olvasatlanul. Egyikben a triton Molge hazai fajai kínálkoznak, másik az erőgyenközények természetét fejtegeti (huncut kis jószágok ezek!); a harmadik Homerosz prozódiaját boncolja; a negyedik a torokhangokkal bbelődik; az ötödik az orthogonális substitúciók paraméteres vetüleit állítja ki közszemlére. Hogy mivel jeleskedik a többi öt, azt ezekután talán jobb is lenyelnem, mert én senkinek a feje fájdulását a szívemre nem veszem száz Teophrastus Paracesusért sem.

De hát az élet nem vet föl problémákat s a magyar professzoroknak muszáj ilyen ásatag, vagy földföldötti témákon nyargalászni? Szívesen elhisszük hogy ezek mind nagyon okos dolgok — de csak a maguk helyén. Megengedjük, hogy ezek csupa önálló, eredeti dolgozatok, melyeket nem minden ember rázhat ki a szürke ujjából, mint egy verset, vagy más ilyen számárságot — de hát arra a célra vannak-e szánva az értesítők, hogy a tanári szék vizsgára, vagy a doktorátusra összeszerkesztett értékezéseket raktározzák bennük? Meg vagyunk róla győződve, hogy a magyar professzorok egytől egyig kitünően képzett jeles szakemberek — de az értesítőben kell-e ennek bizonyosságát adni?

Ennek a félig dolyfős, félig lusta népnek ugyanis a főöröme az időlopás, az utközbeni terefere, a melynek fölál-dozza hasznos idejét, üzleti érdekét és nyaraló lakójának megtartását.

— Nem tudom, a bornirtság vagy a dolyf számlájára irjam-e a következő esetet, mely a főváros melletti sváb falvak mindenikének jellemző karaktere. Vendégeim lévén egy vasárnapon, eldiskuráltuk az omnibuszt, felszólítottunk hát tiz gazdát is, hogy a kocsi-fiuval viessen be bennünket a fővárosba. Dupla árért sem tették. Ekkor felfedezém, hogy igen sok venyige fekszik az udvaron.

— Hát ez mirevaló?

— Eladó!

— Veszek egy kocsiálljával, de beviteti rögtön?

— Bevitetem! Kocsis, fogj be!

A kocsi megindult az olcsón megvett venyigével, mi négyen ingyen ráültünk arra és sokkal kevesebbet fizettünk így, mint a mennyit a fuvarért kínáltunk s még venyigém is volt. Megmondtam ezt a gazdának, a ki jót nevetve, felelé:

— Látja az ur, ilyen egy büszke sváb! Én fuvarba nem viszem a királyt se, de ha maguk felugrálnak a kocsimra azt nem bánom!

Megállapíthatjuk most már azt, hogy ama hiányok és boszantások, me-

lyek a magyarországi falvak sok helyen elkedveltenitük a nyaraló családokat, nemcsak vállalkozási kedv hiányából, hanem bizonyos bornirt felfogásból, sok helyütt pedig elleenséges magatartásból származnak. Falvaink lakói nem tudják vagy nem akarják fölismerni azt, hogy az ő boldogulásuknak forrása volna az, ha minél inkább odaédegetnék a pénzt hozó városaikat, ha tejjgazdaságukat fejlesztve könnyű szerrel ellátnának bennünket vajjal, tejjel gyümölcsessel s efélekkel, miket most vagy boltokban, vagy a fővárosban kell beszerezniük, hogy továbbá házában lakályossá és kertjének árnyékosá tétele nem az első egy évi lakó kedvéért történik, hanem hogy ez hasznos beruházás a jövő évekre!

E tekintetben a falusi jegyzők s papok utján kellene hatni a tudatlan vagy vállalkozni féltő népre, esetleg kis jótékony parancsokkal is lehetne őket regulálni, mint hasznossá váltan történt Felső-Bányán, a hol a hegyi városka főnöke lekapacitálta a nép indolenciáját, vezette őket a nyaralók kellő ellátásának munkájában, utmutatást a házak lakályosabbá tételére és pár év alatt keresett nyaraló-telep lett az előbb az idegertől elkerült városka.

Második teendő pedig a megyei gazdasági szövetkezetek, vagy az országos gazdakör akciója lenne oly irányban.

hogy arra alkalmas helyeken ők létesítenek élelmipiacot minden szükséges tejjgazdasági és husnemű-cikkkel, ezt teyék közzé és az ilyen helyekre szívesen megy azután a városi, mert a kevésbé pénzes elemnek mindig előnyösebb, ha kevesebbet fizethet nyaralni vivő vasutján, mint hogyha a külföldi telepek drágába kerülő, hosszú vasutvonalain kell karavánként utaznia.

Nem a nyaraló nép „rossz magyar” azért, mert, — külföldre megy, hanem a magyar falvak állapotai rosszak, mert ők kénszerítenek minket külföldre!

Magyarországon mindennek van már miniszteri biztosa: a kis méhektől kezdve a nagy havasok sajtjáig mindenre ügyel valaki, csak a végtelenül fontos nyaralási ügynek nemzetgazdasági szempontból oly hasznos, társadalmilag oly szükséges állapota van még elhanyagolva, pedig egy tapasztalt, utazott ember erélyes keze és buzgalma kincsben csináthatna szépfekvésű falvainkból.

Mivel mi mindent a kormánytól várni, ne lessük tovább az idegenforgalmak falusi akciójának társadalmi vagy vállalati uton való meghonosítását, hanem fohászodjunk kissé a belügyi és földmívelésügyi miniszter urakhoz, talán létesül ez az akció és állami uton!

Futó Ferenc.

Oui bene distinguet, bene docet, — mondja a tudósok nyelve. Isten őrizzen, hogy Chimay hercegnőről szeretnénk cikkeket látni az értesítőben, vagy az obstrukcióról. Nem ezek azok az élet által fölvetett problémák, amelyekre mi gondoltunk. Hanem ilyen az iskola és a család közt fennálló viszony fejtegetése, a jellemképzés otthon és az iskolában, a proletárok szaporodása és sok más ilyen kérdés, amit a professzor urak elméletben és gyakorlatban bizonyára jobban ismerik, mint mi, hiszen nekik ez az ő kenyerek. Találunk az értesítőben ilyeneket is, de csak elvetve.

Avagy ha ezek a témák nagyon is gyakorlatiasak, nagyon is köznapiasak és kevés tudományos szint lehet rájuk mázolni, a történelem, a földrajz, a természetrajz, a magyar irodalom története, meg valamennyire filozófia is nem kínálkoznak-e háladatos témákkal, melyek tudományosak is, mégis bevezethők a nem tudományos publikumnak, sőt a deák agyvelőnek is?

Néhány professzor, ahogy látjuk, csakugyan eltalálta a tárgyat is, a hangot is. Van, aki a Vezuvra való excurzióját írja le, van, aki a tanulók vallás-erkölcsi neveléséről ír igen figyelemreméltó hosszabb tanulmányt, van továbbá, aki ez újabb magyar irodalomról értekezik, van aki a Japánról cikkeznek. sőt találtunk értekezést a zöld gáléről is.

Es tessék elhinni, hogy több embert érdekel az, hogy miből lesz a gálékő, mint az, hogy Horátius ötödik epoduszában, mely szótágok hosszuk természetükénél és melyek helyzetükénél fogva.

Csipke.

ORSZÁGGYÜLES.

A képviselőház ülése

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 21.

A civillista általános része körül folyó vitát a mai nappal berekesztik és határozati javaslata alapján Apponyi Albert gróf is megtartja záróbeszédét.

Perczel Dezső elnökölt. Halász Zsigmond többrendbeli vicinálisról szóló pénzügyi és közlekedésügyi bizottsági jelentést terjeszt be.

A napirendre tértek át, a civillista elemeléséről szóló törvényjavaslat folytatólagos tárgyalására.

Lengyel Zoltán a javaslat ellen foglalt állást, mert olyan dologra, a mi nincs, nem szavazhat meg költséget. Miből áll a magyar udvartartás? Néhány vagonból, a melyet a bécsi udvartartás rövid időre való idesszállításra használnak. És mennyit költ a udvar Magyarországra? Összesen 900,000 forintot évenként, tehát kevesebbet, mint a mennyivel most a civillistát emelni akarják. A mi dinasztánk még mindig idegen. Nézzük Bulgáriát, a fejedelem mindkét gyermekét a kereszttségben bolgár nevet kapott és a nép vallását vette fel. Az Odón király lemondott a civillista egy részéről, mert belátta, hogy az állása terhén könnyítenie kell. Nekünk csak ahhoz van közünk, hogy mit és mennyit

költ a magyar király, hogy azonban Bécsben szaporodnak a költségek azzal ne törődjünk. Ugy lopnak az udvarnál, a hogy lehet. Az udvarnagy kap 4000 gyertyát, hol égetik ezt el, sehoh, mert villamos világítást használnak. Hát az udvari estéken mi történt? Ha az ember 5 pengőt ad a lakájnak, kap akár 10 üveg pezsgőt, a melyet diszmagyarja alatt hazavihet. (Derűtség.) Az ételeket eladják a szolgák — úgy, hogy Bécsben egész vidék él meg ezekből a maradékokból. A forspont ma is divatban van, pedig vasuton szállítanak mindent. Fellemliti Wallburg esetét is, a kit az udvartól elverték, mert főhercegi apjának felesége csak magyar nemes asszony volt.

Itt járt néhány esztendővel ezelőtt Vilmos császár és beszédében több nemzeti eszme volt, mint a Halsburgokban négyszáz esztendő óta. A német császár azóta gyakran járt Magyarországon, de számlát sohasem nyújtott be.

Főlemliti, hogy a budapesti adóhivataloknál is a hadseregbe vonatkozó tételeket külön erre a célra szolgáló német könyvekben német nyelven tartják nyilván.

Felkiáltások balról: Szégyen gyalázat!

Lengyel Zoltán. Elés támadást intéz a függetlenségi párt vezérei ellen, a kik nem vesznek részt a vitában.

Az összbiradalmi eszme ellen küzdeni kell. A nemzeti eszme eddig nem győzött, nem pedig a parlamenti egyrészenek hitványsága miatt. Mozgás a baloldalon.

E nők: Figyelmezteti a szónokot, hogy ilyen kifejezéseket ne használjon.

Hock János: De amikor ez igaz!

Elnök: Az mindegy. Ilyen kifejezések nem ide valók.

Lengyel Zoltán: Hiába keresi a magyar nemzetet az ugynevezett középosztályban. Nem találja, csak az alsóbb néprétegben van ez meg. De reméli, hogy a nemzet végül felébred eialéltóságából. A javaslatot nem fogadja el. (Helyeslés a baloldalon.)

Elnök: Több szónok felszólalásra nincsen előjegyezve. Kíván még valaki a tárgyhöz hozzászólni: Senki. A vitát bezárom.

Kammerer Ernő: előadó reflektál aztán a vita anyagára. Azt bizonyítja, hogy a magyar udvartartás 1826-ba a németbe 1804-ben beleolvadt az osztrák udvartartásba.

Ugron Gábor: Nem áll! Nem igaz!

Kammerer Ernő: A közjogra és a történetre hivatkozom.

Kaas Ivor br.: Ne hamisítsa meg a közjogot.

Hellebronth Géza: Szégyen gyalázat itt így beszélni.

Nessi Pál: Talán a reichsrath előadói székeben ül.

Rákossy Viktor: Szégyelje magát!

Molnár Jenő: Ilyen badarságokat nem hallgatunk. (Folytonos zaj a szélső-baloldalon.)

Kammerer Ernő: Hivatkozok Jászi Viktorra.

Felkiáltások balról: Ki az? Nem ismerjük! Ez a maga kapacitása.

Kammerer Ernő: Én hivatkozom Kmethy Károlyra. (Folytonos zaj a baloldalon.)

Elnök: Pozsgay képviselő urat rendreutasítom.

Kammerer Ernő: A kik könyvekben azt fejtegetik, hogy az udvartartás egységes. Az 1867. XII. t. cikk is az ud-

vartartás egységét állapítja meg, és ezt részben elismerte Apponyi is legutóbbi beszédében. (Zaj a baloldalon.) A törvények egyébként udvartartásról és nem udvartartásokról szólnak.

Iszonyu zsvaj támadt erre az ellenzéken. Felkiáltások: Elég legyen! Ne folytassa! Fogalma sincs a dologról.

Kammerer Ernő: A határozati javaslatok mellőzésével, a törvényjavaslatnak eredeti szövegében való elfogadását kéri. (Helyeslés a jobboldalon.)

Záró beszédekre került ezután a sor.

Rákossy Viktor: Elsőnek beszél határozati javaslata alapján. Az után a szégyenteljes és hazafiatlan beszéd után.

Kammerer Ernő: Tiltakozom!

Rákossy Viktor: Az után a szégyenteljes beszéd után, melyet itt az előadó tartott, nem csodálja nemzet nyomoruságát. (Viharos helyeslés baloldalon.) Nem hitte volna, hogy az előadó vállalkozzék olyan munkára, mint a melyet végzett. De ezzel szemben azért a nemzet szüntelenül küzd jogaiért és azt jövőben is meg fogja tenni. (Zajos helyeslés a baloldalon.) Ellenérv jóformán semmi sem hangzott el. Egyetlen egy embert küldött ki a szabadelpárt és ez Dániel Ernő, de érvet ő sem hozott fel. Régebben persze a bírók is mások voltak mint most és a Dániel is mások voltak, a kik az oroszlan ketrecből kimáztak. (Derűtség.) Dániel jelszavakkal dolgozott, a melyeket sem nem értett meg, sem értett át. Foglalkozik ezután Tisza beszédével majd pedig elfogadásra ajánlja határozati javaslataát. (Helyeslés a baloldalon.)

Apponyi Albert gróf ezután elvi szempontból bírálja a javaslatot. Az udvartartásnak az állami fenséget kell kifejeznie. Más állam fenségéről mint a Magyar államfenségről beszélni nem lehet. Ha az udvartartás nem azt a célt szolgálja, nem szavazhatja meg a költséget. Várta a vita során, hogy ezeket megcáfolják. Összes törvényeink szelleméből az udvartartásnak önállósága következik. Az előadó összes okoskodása kudarcot vallott. Dáma okoskodásáról ellehet mondani, hogy a Boch korszakban is volt magyar kormány, csak hogy együttesen kormányozták az országokat. Most is van magyar királyi udvartartás, csak hogy együttesen az osztrák császári udvartartással.

Apponyi Albert gróf beszéde után Rátkay László, Papp Zoltán és Bakonyi Samu emelkedtek szólásra és elfogadásra ajánlották az udvartartási javaslatot.

Tisza István gróf miniszterelnök röviden reflektált a felszólalásokra és a törvényjavaslatokat ajánlotta elfogadásra.

Ezzel az ülés véget ért.

Holnap névszerinti szavazásra kerül a sor a javaslatok fölött.

EGYHÁZ és ISKOLA.

Lelkészi szünidő. A Kossuth-utcai ev. ref. egyház le kesse: Szele György családjával együtt kétheti szünidőre utazott el a közel vidékre városunkból. — Távollétében lelkeszi teendőit Hajdu Zsigmond püspöki titkár végzi.

Egyházi gyűlések. Az ev. ref. egyház adóügyi bizottsága ma délután az egyháztanácsstermében ülést tart. 23-án szombaton délután 4 órakor ugyanott lesz a kölcsönügyi bizottság szabályzatának revíziója.

HIREK.

„Nincs többé betegség.

— Nincs fájdalom! . . .

(Homeopátia, rólad szól — dalom.)“

Milánóban Negri orvosnak a homeopátia révén fényes praktizisa van. Még az egészségesek is beteggyógyba törekcsenek, hogy Negri gyógyithassa őket.

Az olaszok szeretik a homeopátiát. Nálunk is sok híve volt és van most is.

A híres Hahne manu homeopata receptjeiből ide iktatunk néhányat, melyből meggyőződhetnek, hogy a homeopátiában mindenre van orvosság, talán még a pénztelenségre is.

Fiatal hölgyek és urak figyelmébe ajánlhatók a következő recipék:

Ha a szívdobogás haragtól van, úgy: chamomillát, ha félelemtől: veratumot, ha örömtől: coffeát, ha ijedéstől: opiumot, ha a fej is pezseg bele, úgy: belladonát, ha a dobogás hallható: spigeliát.

A szerelmeseiről sem feledkezni meg ez a gyógyító módszer, (az alleopátát erre tudom eszi a sárga irigység) azt mondja; szerencsétlen szerelemnél, mint csillapító szert ajánlja: a lachesist, ac. phosphort, ignatiát.

Szerlemföltétéstől megóv a hyoscianus és az előbbieket, csak hogy egy pilulával kevesebb veendő. Ez is a hölgyeket érdekli különösbbe: a szeplők ellen legjobb az ammon, calcarea, graphit, lycopod, phosphor vagy sulphur. (Tessek válogatni.)

Sok ember van, aki nem bírja a nevetését fékezni, vagy ha fékezi; oldalnyillalást kap. Hölgyeim és uraim! ez ellen is ad a homeopátia orvosságot. Ime: nevetés alatt mutatkozó bántalmaknál: belladona vagy stannum.

A nátha gyógyítása is igen lelkiismeretesen és nagy körültekintéssel történik; mert, ha a szaglás hiányzik, a fej kábult, a beteg levert és nyugtalan, akkor a nux vomica s ha e mellett a szem is fáj és könnyezik, akkor kitűnő az euphrasia, melyekből 5 golyócskát 10 kanál vízben fel kell oldani és minden két órában egy evőkanállal be kell adni a betegnek. Ha pedig a nátha mellett még izzad is, akkor minden 3—5 órában.

Hogy a fogfájás gyógyítása milyen barbár módon történik napjainkban, az kitűnik homeopatikus gyógymódból. Nem fur-farag, reszel, altat, huz a homeopata hanem kimélettel, minden mellékkörülményre való tekintettel engedi fájni a fogat, míg a fájdalom kidühöngi magát aztán így szól: fogfájás ellen a bryonia különösen működik haragos, heves egyéneknél: (ugyan ki ne volna haragos, mikor a fájás a fogsorába nyillalik!) ha az egészséges fogak jobban fájnak, mint a romlottak, ha a szaggatás, szurás a fülig terjed, ha úgy tetszik a betegnek. Mintha fogai hosszabbra nőttek volna és evés alkalmával mintha mind kiakarnának potyogni minden harapásnál, ha az

arc is megdagad: belladona; ha szakonként jön a fájás: china: ha vértolulással van: sconitum; ha remegés és szorongással jár: coffea; ingerlékeny egyének: hyoscianus; gyöngédeknek: ignatia; ha a fogak lyukasak: antimónium (nem is ám plomb!); szomorú kedélyű embereknek: rhus; ingó fogaknál: arsenicum — 3 golyócskát 10 evőkanál vízben feloldani s minden 5 percben vagy negyed órában, ha rohamos; később, ha szűnik, minden 2—3 órában egy evőkanállal. Így!

Hogy a férfiak se maradjanak hátra, egy igen jó recipével szolgálok a borvirágos orr gyógyítására.

Az orr hegyén kezdődő vörös kúteget, melyet rézornak is neveznek s a mely a legmagasabb fokán a homlokon, de legelénkebben az orron terjed el, mely chronicus baj is lehet, de közönséges okai: a szeszes italokkal, különösen a vörös borral való visszaélés; hatásos szereit: a sulphur, calca: rea, arsenicum ha az orr hegyén van, akkor: rhus vagy causticum . . .

Ezért szeretik az olaszok a homeopátiát!

Jövedre azonban — hogy hiba ne essék — aleopátha nemzetről lésszen szó!

Selyem Z. iga.

* Személyi hír. Szele György ev. ref. lelkész tegnap egész családjával együtt üdülni utazott vidékre és két hétig fog távolmaradni.

* Bodnár ezredes elutazása. Vilmányi Bodnár István honvéd ezredes, kolozsvári dandárparancsnok. 6 napi itt időzés után, melyet kizárólag debreceni kedves ismerőseinek látogatására szentelt, ma délelben utazik el tiszteletreméltó nevével együtt állomáshelyére. Hisszük, hogy a közszeretnek örvendő dandárparancsnok látogatása csak megerősítette azt a meleg rokonszenvet, melyet városunk iránt mindenkor tanusított, mint honvéd háziereidünknek 4 éven át volt parancsnoka.

* Debreceni orvos Amerikában. A St. Louis-i világkiállítás alkalmával az öt világrész orvosai kongresszust tartanak. Ezen a világkongresszuson Debrecenből részt vesz Szentpály Béni dr., ki ezt az utját felhasználja arra, hogy tanulmányozza az amerikai orvosi viszonyokat. Ezen tanulmányutja három hónapig fog tartani.

* Nagy idők tanuja. A legrégebb debreceni kereskedő házak egyikének feje, a Debrecen város társadalmának közbecsülésben álló tagja, 48-as honvéd főhadnagy haláláról vettük hírt: A halálesetről a család a következő gyászjelentést adta ki: A legmélyebb fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk felejtethetlen jó apa, nagyapa, dédapa és testvérnek néhai id. Gyürky Sándor 1848—49 es honvéd főhadnagy, debreceni papirkereskedőnek folyó hó 20- n d. u. 2 órákor, életének 88-dik évében. 8 heti hosszas szenvedés után bekövetkezett csendes elhunytát. Kedves halottunk földi részei folyó hó 22-én délután fél 5 órákor fognak, az ágostai evang. egyház szertartása szerint a Csapó-utca 60 sz

háztól, a Kossuth-utcai temetőben levő családi sírboltban örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességtételre rokonaikat, barátainkat és ösmerőseinket szomorodott szívvel meghívjuk. Debrecen, 1904 július 20. Testvére: Gyürky András. Unokái: Budaházi Erzsébet férj. Kökényesy Endréné, Budaházy Jenő, Budaházy József, Budaházy Etelka, legifjabb Gyürky Sándor, Gyürky Irén, Gyürky Berta. Gyermekai: Budaházy Miklósné Gyürky Matild, ifj. Gyürky Sándor. Veje: Budaházy Miklós. Menyje: ifj. Gyürky Sándorné Mentze Augustia. Déduokái: Kökényesy Sándor, Kökényesy Katalin, Kökényesy Mariska, Kökényesy Bandi, Kökényesy József.

* Kinevezések. Bernáth Elemér kir. táblai elnök Dán György debreceni, Mörö István hajdunánási és Dragos M. Vazul rózsapataki lakos, végzett joghallgatókat a debreceni kir. tábla kerületébe díjtalan joggyakorokká kinevezte. Tóth Aurél kir. táblai tanácsjegyző, albirót a debreceni kir. törvényszékhez bíróvá nevezte ki az igazságügyminiszter.

* Öngyilkos katona. Nehéz sors az a gyöngyelet. Kivált azokra, akiket három évre szólít el a családi körből a behívó levél. Sok álmalan éjszakát sóhajto: át keserves könnyhullatások közt a nép egyszerű, faragatlan gyermekeinek ajkát nem egyszer hagyja el a nótának az a sorra: Bah meg is kell a hazáért szenvedni. — Tudósítónk arról érteit bennünket, hogy a debreceni Pavilon laktanyában szerdán este 8 órákor egy gyomai illetőségű közkatona felakasztotta magát a derékszíjára, s mire bajtársai hosszas keresés után rátaláltak, már halott volt. A holttestet kivitték a katonai kórházba. Bővebb részletek hiányoznak.

* Hadihajók Budapesten. A Lucich Károly sorhajóhadnagy parancsnoksága alatt levő monitor es pat és pedig a Szamos és Körös monitorok valamint az A. jelzésű őrzőhajó tegnap este a fővárosba érkezett s rendes kikötőhelyén vetett horgonyt. A kikötés igen gyorsan ment dacára az alacsony víznek s annak tömördek nézője volt. A monitorosport bevégezvén Bécs és Linz mellett tartott gyakorlatot tegnap reggel 6 órákor hagyta el Bécs kikötőjét. — A hadihajók vasárnap éjfélig időznek Budapesten, azután Zimonynak veszik utjokat, a hol lövő gyakorlatok lesznek a hó végeig. A hajókon három sorhajóhadnagy, négy sorhajószázalós 1—1 gépész van. A legénység száma a monitorokon 78—78, az őrzőhajószázadon 12. A hadihajók előtt állandóan nagy közönség van, s figyelik a tengerészkatonaik mozgulatait.

* Athe vezés. Rásó Sándor aljárásbíró saját kérelmére hasonló minőségben a debreceni kir. járásbírosághoz helyezték át.

* Névmagyarosítás. Veisz Ferenc debreceni lakos családi nevét belügyminiszteri engedéllyel Vadász-ra változtatta.

* Szakosztályi ülés. Az ipartestületi kalapos szakosztály ma délután 3 órákor az ipartestület tanácsstermében ülést tart, melyen a városi árulások sorrendjét állapítják meg.

* A sorsjegy. Bejött tegnap Debrecenbe egy hajdubagosi jóképű magyar. Az atyafi bemegy a trafikba s kérdi, hogy ott árulják-e a sorsjegyet, amékkal nyerni lehet? A trafikos kezeit dörzsölve, mosolygó képpel mondja:

— Persze, hogy itt! Hát aztán mi-lyentéle kell?

— Milyen? Hát olyan, amelyekkel ezer forintot nyerak!

— Hm, — mondja a trafikos, — adok én kigyelmednek olyat, amelyekkel százezret nyerhet.

— Olyan nem kell, nekem csak ezer forintra van szükségem.

— Jól van hát no, ezzel ezer forintot fog nyerni.

— Oszteg biztosan, ugy-e?

— Persze, persze!

— Hát tudja mit, trafikos ur, én meg is veszem, de de a trafikos ur fizessen ki előre ötszáz forintot, a többiért majd eljövök!

— Hm, még van kigyelmednek esze!

— Hát hiszen az ész nem csak a trafikban tartják!

* **Siketnémák elhelyezése.** A siketnémák helybeli iskolájába a jövő iskolai évre felvett növendékek közül mintegy hatot, nyolcat az egyesület megfelelő díjazásért a városban valamely családnál kíván elhelyezni. Felhivatnak e végből mindazok, akik ilyen gyermekeket gondozásra és élelmezésre magukhoz fogadni óhajtanak, hogy ebbeli szándékukat az iskola igazgatóságánál (Csapó-utca 35. sz.) délelőtt 10—11 órák között e hó végéig jelentsék be. Ugyanott mindenben felvilágosítást nyerhetnek.

* **Hírek a kamarából.** A kereskedelmi miniszter felhívta a kamarát, hogy a szabadalmi törvény szükségessé vált reformja tárgyában készítsen tüzetesen indokolt felterjesztést. A kőműves-iparosok ipartestületi szakosztálya panaszt emelt a testület eljárása ellen, amelylyel a kőművesek és ácsok vitás dolgaiban eljár. — Az ácsiparosok arra kéri a kamarát, hogy foglaljon állást a kőművesek azon iparjoga ellen, mely szerint az építkezéssel járó összes munkákat felválthatják. — A soproni kamara f. é. aug. 21 én tartja Székházavató ünnepét, melyre a debreceni kamarát is meghívja. — A kamara titkára Nagykárolyba Szinérváraljára és Nagybányára utazott az államtermékes vállalatok meg szemlélésére.

* **Ejegyzés.** Rosinger József földbirtokos Pusztia Nagymajorból eljegyezte Gyémánt Ilonkát, Gyémánt Samu földbirtokos kedves leányát.

* **Galamblovész Debrecenben.** Az e hóban a Sporttérén rendezendő galamblovész alkalmából érdekesnek tartjuk a felemlítésre azt, hogy nem ez az első galamblovész verseny Debrecenben s általában a galamblovész sportja városunkban már régi keletű. Galamblovész-egylete is volt Debrecennek, amelynek feje Lovassy Károly volt. Legutóbb 1896-ban volt ilyenü verseny nálunk.

* **Öngyilkosság.** Kovács János 55 éves mártinkai lakos tegnap hajnalban egy eperfára felakasztotta magát. Tette nek oka ismeretlen. Semmiféle levelet, vagy egyéb iratot nem hagyott hátra, a miből következtetni lehetne öngyilkosságára. Holttestét szállították a közkórházba.

* **Szerelemben fuldokló.** Oh azok a megszólítások és levélbeli címzések! Mennyi nyilatkozik meg egy-egy levél címzésében. Amikor a szurtos legénynek például ilyen címzésű levél érkezik: „Nagyságos Csiriz Tóbiás urnak.” A levél írója persze nem is sejtí, hogy a címzett nem reflektál ilyen megszólításra hanem oda van a boldogságtól, ha egy-

szertlen és röviden csak azt írják neki: „Csiriz ur!” Azonban legmulatságosabb a szerelmesek címzései. Egy-egy levél-címbe valóságos szerelmi vallomás rejlik. Mindezt pedig abból az alkalomból mondjuk el most, mert a mai napon roppant különös címzésű levél érkezett a debreceni közkórházba, Nem „drága”, nem „aranyos”, de nem is „boldog jövőjü” a fölrása, hanem valami más. Ez a címe, ni: Szerelemben fuldokló és nagyon szépeményü St. Ferenc pincér urnak. Debrecen. Közkórház. Hogy a címzett tényleg szerelemben fuldoklik-e, arról nem sikerült semmi pozitív dolgot megtudni.

* **Lélekjelenlét.** Az Ispotály-laposon történt ez a jóízű história. A gazda keményen összekapott a feleségével, s minthogy ez jónak látta dühét elöl a szobából az udvarra menekülni, férje a seprüt hajította utána. Eppen akkor lép be egy idegen gazdaember az udvarra, mikor az asszony hamarosan feltalálja magát, kiáltja férje urnak:

— Nem azt kórtam, haja kead; a cirok seprüt dobja ki.

* **Betörés.** Folyó 1904. évi július 3. és 19 ike közti időben ismeretlen tettes Agricola Adolf kir. táblabíró Simonffy-utca 2. b) sz. a. lakásába betört, illetőleg álkulcsossal behatolt, s az ott talált kulcsokkal kinyitván az összes szekrényeket, a következő tárgyakat lopta el: 1. Egy darab férfi kettős fedelű remontoir arany órát, fedele kissé recézett, közepén kerek, sima (fillér nagyságban) felhúzójáról az arany burkolat le van kopva, értéke 100 korona. 2. Egy drb. női egyfedelű, kulcsossal húzó női arany óra, cilinder szerkezettel, értéke 40 kor. 3. Egy drb. vékony, négyszögletű, sűrűn fonott arany lánc, bojt csüngővel és több apró jujuval, értéke 40 kor. 4. Egy rövid, vékony, szegletes szemű, kockás fonatu női arany csüngő lánc, értéke 23 kor. 5. Két drb. aranyozott ezüst tojástartó, értéke 8 kor. 6. Két drb. aranyozott ezüst kis kanál értéke 2 kor. 7. Négy drb. aranyozott ezüst kés értéke 16 kor. 8. Két drb. aranyozott ezüst villa értéke 8 kor. 9. Egy drb. aranyozott ezüst sőtartó értéke 4 kor. 10. Kézpénz 8 kor. 11. Regalitás fajta szivarok (30 drb.) 7 kor. Összesen 261 korona értékben. A rendőrség ez ügyben megindította a legszélesebb körű nyomozást.

* **Öngyilkos szobaleány.** Ismét szaporodott azoknak a száma, kik egy meg gondolatlan pillanatban, méreggel telt poharat emelnek ajkukhoz, hogy ezáltal vessenek véget életüknek. Nagy Eszter már régebben szolgált Szabó Kálmán iparkamarai elnöknél, mint szobaleány. Az utóbbi napokban Nagy Eszteren erős izgatottság jelei voltak észlelhetők, azonban senki sem gondolta szándékát, melyet bizonyára egy hirtelen jött elmezavarban követett el. Szerdán este összeszedte a gazdája lakásán lévő összes orvosság maradványokat, melyeket egy pohárba töltve megivott, majd pedig egy pohár gyufaoldatot hajtott föl. A házbéliek nemsokára észrevették a leány öngyilkosságát, kit kiszállítottak a közkórházba, ahol Katona Zoltán dr. azonnal gyomormosást eszközölt, mely után a leány jobban lett rögtön, de óriási kiabálást eitt véghez és csak azt hangoztatta, hogy hagyják őt meghalni. Így

nyilvánvaló, hogy öngyilkosságát elmezavarban követte el. Nagy Eszter állapota, a gondos orvosi kezelés következtében, rohamosan javul.

* **Tűz.** Tegnap délután a sinterleppel szemben levő Gál József féle tanán tűz ütött ki, amelynek egy 22 méter hosszú gazdasági épület lett a martaléka. A tűzoltóságnak a külsőségre kirendelt része nyomban ki is vonult a fáradságos munka után sikerült neki a szomszédos épületeket megmenteni. A kár nazysága még ismeretlen.

* **Halálozások.** Debrecen város hullottai az elmúlt napon a következők voltak: Kovács Katalin ev. ref. 1 hónapos, Virág Margit 21 hónapos, Gyürki Sándor ág. ev. 87 éves, Nagy Zsófia ev. ref. 68 éves, Nagy Ferenc ev. ref. 2 éves, Ökrös Mihály ev. ref. 69 éves. Tóth József ev. ref. 17 hónapos, Kóka István ev. ref. 79 éves, Brebán Jenő Sándor László gör. kat. 7 napos, Tömösvári Gyula ev. ref. 2 éves.

* **Nagy tüzvész** Fischbein Ignác földbirtokos hollósi uradalmában nagy tűz volt tegnap. Mintegy tizenötezer korona értékű gazdasági gép pusztult el a tűzben. A kár — mivel a gépek biztosítva voltak — megtérül.

* **Drága ismerkedés.** Tegnapelőtt délután egy vidéki atyafi bejött, hogy ügyes-bajos dolgait a városban elintézzze. A közkórház előtt elhaladva, minden előleges bemutatkozás nélkül mellé csatlakozott Farkas Sári 40 év körüli, a rendőrség előtt, nem éppen ismeretlen hölgy, ki Farkassal beszédbe egyeledett. Néhány perc alatt, olyan jó barátság fejlődött ki közöttük, hogy az atyafi meg kérte Farkas Sarit, hogy míg ő a városban bevásárol, addig vigyázzon a szeredásra és a nála levő vasvillára, melyek gondozására Farkas Sári, mint aféls udvarias hölgy szivesen vállalkozott. Alig hogy az atyafi eltávozott, Farkas Sári erőt vett, az alkohol élvezeti vágy és betért mindjárt egy közeli kocsmába, ahol a szeredás és annak tartalmának, valamint a vasvilla árát elitta. A nagymennyiségű alkoholtól annyira berugott, hogy beszállították a közkórházba. Az atyafi bevásárlásait elvégezvén, kiment a közkórházhoz, hogy holmiját Farkas Saritól átvegye, kinek csak hült helyét találta. Mig végre megtudta, hogy Farkas Sarit a kórházba szállították, hol rögtön felkereste, de Farkas Sári anyira be volt rugva, hogy nem akart tudni a dologról semmit. Tegnap azonban, mikor Farkas Sári, a közkórházból kijött, utána ment és bevitte a rendőrségre, ahol elmesélte a rövid ismerkedés és az elvezett szeredás történetét.

* **Angelotti mulató.** A Bika szálló udvarteteje napról napra megtelik díszes közönséggel, hogy az Angelotti mulató kitérő műsorában gyönyörködjék. A naponként fellépő, új tagok sokasága vonza a közönséget a mulatóba. Az új tagok közül Egertő, a piszton király, Thuárd zsonglőr, Satanello nővérek táncosnők, valamint Gastóts zenebohócok a mulató erősségei. A régi tagok közül Györfy Ida, a bájos szubrett ügyesen előadott dalairól Sarkadi és Gőndör pedig szellemes kupléikkal ragadják tapsokra a hallgatóságot. (D.)

x **Új képes lapok** dupla színű debreceni és hortobágyi 40 féle felvételben, ismét eladóknak előnyös árak mellett kapható egyedül Pongrác Géza papírkereskedésében Debrecen (Bika szálloda mellett) Ugyanott: egy jó családból való fiú tanuló felvétetik.

* **Kávéház megnyitás.** Van szerencsém értesíteni a n. é. közönséget, hogy az Angol királynéhoz címzett kávéházamat teljesen újonnan minden kényelemre berendezve átalakítottam és ma Pénteken július 22-én Rácz Károly hírneves zenekar személyes közreműködése mellett megnyitom és a t. c. közönség pártfogásába ajánlom. Szórakozásról valamint hűsítő italokról és Büfféről egész éjjel gondoskodva lesz teljes tisztelettel Hauer Bertalan angol királynő szállodás.

LETZTER JOZSEF fényképésze-festészeti és fényképnyújtási műterme „Piac-utca 44 dr. Ujjalussy-ház Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejratánál levő kirakatban.

* **Könnyű nyári ingek és alsóadrágok Feketénél.**

Budapesti rendőri hírek.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 21.

Elfogott tolvajok.

E hénsz 14-én történt, hogy Winder Izsák váci körut 56 számú ékszerész boltjának a kirakatot felcsiszították és onnén 66 darab gyűrűt, mintegy 1200 korona értékben eloptak. A rendőrség a tolvajokat ma letartóztatta. Ezek Wirler József 20 éves borkély segéd és Wirler Sándor 18 éves kártyos segéd. A tolvajok az ékszerek legnagyobb részét elzálogosították és a pénzen dobéztak, kerékpárt vásároltak és egyéb haszontalanságra költötték el.

Zavargó sztrájkolók.

Haggenmacher Henrik malom munkásainak egy része sztrájkol. Ma reggel a Váci-ut és Katona-utca sarkán a sztrájkolók egyrésze megtámadta a munkába indulókat és sztrájkba akarta kényszeríteni őket. A zavargók közül a rendőrség elfogta Lacsmarsók Józsefet, aki ellen megindították az eljárást.

SZÍNHÁZ.

— (Naiva.) Makó Sajos színigazgató a tavasszal elhunyt Csige Ilonka helyére, a naiva és szende szerepkörre Szabó Irmát, a nagyváradit színház művésznőjét szerződtette. Szabó Irma már október 1-én belép a debreceni színházba a költelékébe. A művésznőt a debreceni közönség előnyösen ismeri a Komjáthy idejéből és szerződtetését nyereségnek tartják.

TAVIRATOK.

japán-orosz háború.

Tokio, július 21. A Takisimamaru nevű gőzös délben Mororanba érkezett, miután az orosz vladivosztoki hajóraj átkutatta. A gőzös jelenti, hogy az orosz hajóhad utján teljes erővel déli irányba folytatta, mintha Szingaru felé akart volna menni. Lehetséges, hogy ez csak csel a japán hajók felkutatására. A II. hadsereghez beosztott katonai attaséx

ma este elutaztak és szombaton hajóra szállnak Moji felé.

London, július 21. A Daily Chronicle jelenti kuroki mityenszorosi főhadiszállásáról, hogy a japánok július 19-én újabb támadást vártak a szorosra. Mivel hogy az oroszok nem támadtak, a japánok a jobb külső szárnyon előnyomultak és Csánkunál megütköztek az ellenséggel. Az oroszok visszavonultak, de erősítéseket kaptak, mire a küzdelem újból megkezdődött. A mikor ez a jelentés utnak indult, még mindig foly a harc.

Pétervár, július 21. A Motien-szorosnál nagy és döntő ütközetet várnak a napokban a japánok és az oroszok között.

Tokio, jul. 21. A japán hajóhad egyrésze összetalálkozott több orosz hajóval, amely a menekülés útjára igyekezett. A japán flotta üldözi az orosz hajókat.

Stoszmayer püspök halála.

Zágráb, jul. 21. Rohitsból jelentik, hogy Stoszmayer József György diakóvári püspök, ki jelenleg ott időzött, egyszerű hűdés következtében meghalt. Végét érezvén közeledni, magához vette az utolsó kenetet. — Halálhíre még az esti órákban elterjedt a városban. — Stoszmayer Eszéken született 1815. február 4-én. 1838-ban lett káplán Péterváradon, 1849-ben nevezték ki Diakóvárt püspöknek, ahol ötven éves jubileumát 1888-ban ülte meg. Nagyon sokat tett a horvát tanügy és irodalom érdekében. Politikai tekintetben mindig a magyar ellenes ellenzék vezére és heves agitátora volt.

A belga udvarból.

Brüsszel, jul. 21. Klementina belga hercegnő, Stefánia huga, atyjától Lipót királytól azt akarja kérészkölni, hogy Bonaparte Viktor herceghez nőül mehessen.

Lezuhant turisták.

Tátrafüred, jul. 21. Két berlini német turista ma kirándulást tett a Magas Tátrába. De utjuk szerencsétlenül végződött, mert mindketten lezuhantak a mélységbe. Az egyik meghalt nyomban. A másik még mindig eszméletlenül fekszik a faluban, ahol gondosan ápolják.

Hilberth Gusztáv szabadlábán.

Budapest, jul. 21. Hilberth Gusztáv csendőrhadnegyot, aki állítólag öccsét megölte, a boszorkányi jegyzőkönyv alapján ma délután szabadon bocsátották.

Rablógyilkos rendőrőrmester.

Asch, jul. 21. Samu J. rendőrőrmester fejszével halálra sujtotta a község pénztárosát, azután kirabolta a község pénztárát. A rablott pénzzel rögtön odébállott. A hatóság üldözi.

Gabonatözsde.

Budapest, július 21. Buzakinál mérsékelt, vételkedv korlátolt. Nyugodt irányzat mellett 38,000 métermázsra került forgalomba változatlanul nyugodt áron. Egyébb gabonanemek változatlanok. Idő szeles.

Buza áprilisra	9.29—30
„ októberre	7.17—18
Rozs áprilisra	6.70—71.
„ októberre	000—00.
Teageri áprilisra	5.94—55.
„ októberre	6.26—27.
Repce	10.95—55.



Mosó férfi ruhakelme

Sepsí-Szt.-György-i

magyar gyártmány, ●

I öltönyre való

● ● 3.50—5 frtig,

DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és Tsa utóda cégnél,

Debrecen, Kistemplombazár.



**Aki olcsón, jól, praktikusán
és modernül**

épitkezni akar

forduljon

BORSODY I. S. építészhez

DEBRECENBEN, Hunyadi-utca 21. szám.

Templomok, városi lakóházak, kastélyok, iskolák, fürdők, gyárak, gazdasági épületek stb. tervezését vagy elkészítését, nedves lakások szárazzá tételét, betonirozások vagy bármily építkezési munkákat helyben vagy vidéken olcsón a legjobb kivitelben elvállal. Épületekre törlesztéses kölcsönt eszközöl ki. Biztos sikerrel előkészít a kőműves, kőfarago és ácsmesteri vizsgára. Építő iparosoknak előnyösen készít terveket költségvetést stb.



Magyar királyi államvasutak
Üzletvezetőség Debrecen.

17313—1094. sz.

Pályázati hirdetmény.

A tokaji Tiszahidunk alatt fennmaradt circa 35 drb. régi cölöpnek robbantás vagy kihuzás utján való eltávolítása tárgyában ezennel nyilvános pályázatot hirdetünk, melyre a kellőleg felbéjegzett ajánlatok legkésőbb f. é. július hó 30-án déli 12-óráig a magy. kir. államvasutak debreceni üzletvezetőségének titkárságánál benyújtandók,

Később érkező ajánlatokat nem fogunk figyelembe venni.

Az ajánlatok borítékai a következő felirással látandók el: „Ajánlat a tokaji Tiszahidnál fennmarad régi cölöpök eltávolítására.” Bánatpénz fejében legkésőbb f. é. július hó 29-én délelőtti 11 óráig 200 azaz Kettő száz korona teendő le készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban a debreceni üzletvezetőség gyűjtő pénztáránál.

A készpénzben befizetett bánatpénz után kamat nem követelhető.

A pályázati feltételek a következők:

1.) Vállalkozó tartozik a cölöpök, vagy olyképen robbantani, hogy a talajból ki ne álljanak, vagy pedig teljesen kihuzni.

2.) Vállalkozó tartozik a munkát legkésőbb 1904. évi szeptember hó 15-éig teljesen befejezni, ellen esetben minden addig el nem távolított cölöpért minden egyes késedelmi nap után 10 azaz Tíz korona kötbért fizetni.

3.) Az esetre, ha a munka kedvezőtlen vizállás miatt legkésőbb f. é. augusztus hó 10-éig nem volna megkezdhető, a fenn kikötött befejezési határidő annyi nappal lesz meghosszabbítandó, a hány nappal a munka megkezdését a vizállás miatt el kellett halasztani. A vizállás alkalmas, vagy nem alkalmas voltára nézve egyoldalulag a magy. kir. államvasutak véleménye mértékadó.

4.) Az esetre, ha munka közben oly kedvezőtlen vizállás állana be, mely a cölöpök eltávolítását akadályozza, a befejezési

határidő annyi nappal lesz meghosszabbítandó, a hány napig azon kedvezőtlen vizállás tart. Ennek megítélése is egyoldalulag a magyar királyi államvasutakra tartozik.

5.) Vállalkozó tartozik a munkához szükséges mindenféle eszközöket és anyagokat kivétel nélkül sajátjából megszerezni és összes munkáit sajátjából fizetni.

6.) Kihuzás esetén a kihuzott cölöpök, vállalkozó tulajdonát képezik.

7.) A munka folyama alatt vállalkozónak egy részletfizetésre lesz igénye keresetének többi része csak a munka teljes befejezése után lesz folyósítandó.

8.) Vállalkozó tartozik ajánlatában világosan kijelenteni, hogy az e hirdetményben foglalt valamennyi feltételeknek magát teljesen aláveti.

Az üzletvezetőség fenntartja magának az ajánlatok közt a szabad választó jogot.

Kelt Debrecen, 1904. július hó

Az üzletvezetőség.

774—1004. v. k. szám.

Arverési hirdetmény.

A debreceni kir. bírósgának V. 5943/1904. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Tarbay József részére Deiszner Mária debreceni lakostól 150 kor. tőke, ennek 1904. évi február hó 1. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 81 kor. 28 fill. perköltségéjéig 1904. évi február hó 29-én bíróság le foglalt és 724 kor. becsült butorok és egyéb ingóságok 1904. évi július hó 26-án dél után 3 órakor kezdetét veendő és debrecenben Erzsébet utca 52. szám a. megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron is el fognak adatni.

Debrecen 1904. évi július hó 3-án.

Bödögh Zsigmond
bírói kiküldött.

Kertek kiültetési ideje megérkezvén elhivom tisztelt virág kedvelő közönseget hogy kertészeti telepemet megtekinteni kegyeskedjenek ahol minden kigondolható növények szép erőteljesek és nagy mennyiségben legnagyobb választékban olcsó árban kaphatók!

vásárolt növények haza szállítanak eselleg ki is ültetnek
Tömeges látogatásért esedezve vagyok teljes tisztelettel

Paczelt János.

Telepem: Margit fürdővel szemben, Ferenc József ut 6 szám alatt van Debrecenben.

Csász. és kir.



udvari szállító.

Fernolendit

A világon legjobb lábbeli fényesítő és fényerem mindenféle világos és feke bőrnemek részére, mely kiváló szép fényt és tartósságot ad a bőrnemnek. Elhasznált peccés, sárga vagy barna bőrnem a Lyosin egészen új fényt ad.

Alapított 1832. Gyári raktár Budapest V. Lipót-körút 24. (Briefadresse Wien III.)
Wasche kaufen Sien nur Brunnenseife. Mindenütt kapható.



Nagyon segít és utó-
érnetetlen féreg pusztító csak üvegben vásároljuk

Debrecen

Csanak József	Jóssa és Jóna	Lindenfeld J. Jenő	BERETTYÓ-UJFALU	Tulogy Ferenc
Csicsó Lajos	Kertész Sándor	Lusztig és Bán	ifj. Weiszberger Ignác	HAJDU NÁNAS
Csillag József	Klein Ignác	Mayer Jenő	ÉR-MIHÁLYFÁLVA	Seachta János
Deutsch Lajos	Konh Henrink	Neumann Sándor	Grósz Herman	HAJDU-SZOBOSZLO
Félegyházi János	Komlóssi Lajos	Parti Ferenc	Lévay Vince	Körner Béla
Fritsch Károly	Kontsek Géza	Rikkl József	Pollák Móric	TISZA-FÜRED
Ganofszy Lajos	Kornhoffer József	Róth Antal	H. BÖSZÖRMÉNY	Kiss Géza Ernő
Góczey István	Kovács Mihály	Tóth Kálmán	Gemeinbeck József	Schön Jakab
Havas József	Krausz J. Bernát	Váray József		Weissmann József



MIHALOVITS J.

gyógyszertára s gyógyszerészeti műlaboratoriuma a „Kigyó“-hoz
DEBRECENBEN, FÖTÉR 31-ik SZÁM.

Ajánlja a következő közkeveltségnek örvendő készítményeit:

Harmat-crème arcszépítő s bőrápoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem zsíroz, tehát nappal is használható s az arcnak üdéséget, finomságot s hűvösséget kölcsönöz. Az arcot tisztítja s fehériti. Kiváló eredménnyel használható arcvörösség, májfolt, sémör, szepelő s egyéb tisztátalanságnál. 1 tégely harmat-crème ára 1 korona. A kréméhez használandó poudert, a **Harmat-arepor**, mely az arcnak üde, ifju szint

kölcsönöz, háromféle színben kapható u. m.: fehér, rózsás s crème szíjben. Kitűnő illata, teljesen ártalmatlan volta s finomsága által vetekedik minden más készítménnyel. Jól tapad és igen jól fed. Próbadohoz ára 50 fill. Nagyobb dobozó 1 és 2 kor.

A Molitergin a legkiválóbb arc s különösen kéz-ápoló folyadék, mely a bőrnek selyemszerű légyságot, társnyszerű finomságot kölcsönöz. Fehériti az arc s kézbőrt. Teljesen ártalmatlan. Nem zsíroz s nem piszkítja a ruhát. Hatása bámulatos és rögtön! Napégette vagy szélkifujta kezeket vagy arcbőrt a legrövidebb idő alatt üdévé, finommá teszi. Magbarnult kezeket, eldurvult kézbőrt fehérré, puhává változtat. 1 üveg Molitergin ára 1 korona.

Dr. Borsos féle **Növényi-hajszjer.** Meggátolja a hajkihullást, a fejbőr megkorpásodását, a hajvégek megtörését s megóvja a fejbőr betegségektől illata kellemes. Hatása biztos. Használata egyszerű. Nem zsíroz. Nem piszkítja a fehéreneműt. Teljesen ártalmatlan. Elősegíti a hajnövést. 1 üveg hajszjer ára 1 vagy 2 korona.

Dr. Borsos-féle **Növényi hajkenőcs.** Azok részére, a kik a folyadékot nem kedvelik s inkább a kenőcsnek barátai, készül ugyanolyan ható anyagból s ugyan olyan kiváló hatásu hajkenőcs is, mint a Borsos-féle hajszjer. Ezen hajkenőcs is, teljesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos!

Egy tégelyhajkenőcs ára 1 korona **Iztelen csukamáj olaj**

A Mihalovits-féle teljesen iztelen szagtalan készítmény, mely undor nem okoz s e végből a gyermekek azt szívesen szedik. A Mihalovits-féle

China-bor.
China vas-bor.
Conduangó-bor.
Pepsin-bor.

Egy üveg ára
1 korona 60 fill

Szomorodni borból kiváló gonddal készült gyógyborok, étek melyek gyógytökintetében versenyeznek minden e nemű készítménnyel

Nagy raktár bel-és külföldi gyógyszer, különlegességekből.

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.